

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

11. lipnja 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Dostava sudskih i izvansudskih pismena – Uredba (EZ) br. 1393/2007 – Članak 1. stavak 1. – Pojam „građanske ili trgovačke stvari” – Odgovornost države za „acta jure imperii”“

U spojenim predmetima C-226/13, C-245/13, C-247/13 i C-578/13,

povodom četiriju zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, od kojih je tri uputio Landgericht Wiesbaden (Njemačka), odlukama od 16. i 18. travnja 2013., koje je Sud zaprimio 29. travnja 2013., 2. svibnja 2013. i 3. svibnja 2013., a jedan Landgericht Kiel (Njemačka), odlukom od 25. listopada 2013., koju je Sud zaprimio 15. studenoga 2013., u postupcima

Stefan Fahrenbrock (C-226/13),

Holger Priestoph (C-245/13),

Matteo Antonio Priestoph (C-245/13),

Pia Antonia Priestoph (C-245/13),

Rudolf Reznicek (C-247/13),

Hans-Jürgen Kickler (C-578/13),

Walther Wöhlk (C-578/13),

Zahnärztekammer Schleswig-Holstein Versorgungswerk (C-578/13)

protiv

Helenske Republike,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Tizzano (izvjestitelj), predsjednik vijeća, S. Rodin, E. Levits, M. Berger i F. Biltgen, suci,

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: M. Aleksejev, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 15. listopada 2014.,

* Jezik postupka: njemački

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za S. Fahnenbrocka, M. A. Priestopha i P. A. Priestoph te R. Rezniceka, F. Braun, *Rechtsanwalt*,
- za H.-J. Kicklera i W. Wöhlka te Zahnärztekammer Schleswig-Holstein Versorgungswerk, O. Hoepner, *Rechtsanwalt*,
- za grčku vladu, D. Kalogiros i S. Charitaki, A. Karageorgou, S. Lekkou, M. Skorila i E. Panopoulou, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, B. Eggers i A.-M. Rouchaud-Joët, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 9. prosinca 2014.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 1. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima, i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, str. 79.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 7., str. 171.).
- 2 Zahtjevi su upućeni u okviru četiriju sporova – između, u predmetu C-226/13 S. Fahnenbrocka; u predmetu C-245/13 M. A. Priestopha i P. A. Priestoph; u predmetu C-247/13 R. Rezniceka i u predmetu C-578/13 H.-J. Kicklera, W. Wöhlka te Zahnärztekammer Schleswig-Holstein Versorgungswerk, s jedne strane, i Helenske Republike (grčke države), s druge strane – zbog tužbi kojima se zahtijeva bilo dobivanje odštete zbog smetanja posjeda i uznemiravanja vlasništva, bilo ispunjenje dospelih izvornih ugovornih obveza, bilo naknada štete.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 2., 6., 7. i 10. Uredbe br. 1393/2007 glase:

„(2) Ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta podrazumijeva i potrebu poboljšavanja i ubrzavanja slanja sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima radi njihove dostave među državama članicama.

[...]

(6) Učinkovitost i brzina sudskih postupaka u građanskim stvarima pretpostavlja da se slanje sudskih i izvansudskih pismena obavlja izravno, na najbrži način, između lokalnih tijela koja određuju države članice. [...]

(7) Brzina slanja opravdava korištenje svih prikladnih sredstava, pod uvjetom da su ispunjeni određeni uvjeti, koji se odnose na čitljivost i pouzdanost primljenog pismena. [...]

[...]

(10) Kako bi se osigurala učinkovitost ove Uredbe, mogućnost odbijanja primitka pismena koje se dostavlja ograničena je na iznimne situacije.“

4 Članak 1. stavak 1. spomenute uredbe njezino područje primjene definira na slijedeći način:

„Ova se Uredba primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima kada sudsko ili izvansudsko pismeno mora biti poslano iz jedne države članice u drugu radi njegove dostave. Posebno, ona se neće protezati na porezne, carinske ili upravne predmete niti na odgovornost države za djelovanja ili propuste u izvršavanju državnih ovlasti (*acta iure imperii*).“

5 Članak 3. navedene uredbe glasi:

„Svaka država članica određuje središnje tijelo koje je odgovorno za:

- (a) dostavu podataka tijelima za slanje;
- (b) traženje rješenja za poteškoće koje bi se mogle pojaviti za vrijeme slanja pismena na dostavu;
- (c) prosljeđivanje zahtjeva za dostavu, u iznimnim slučajevima i na zahtjev tijela za slanje nadležnome tijelu za zaprimanje.

Savezna država, država u kojoj se primjenjuje više pravnih sustava ili država s autonomnim teritorijalnim jedinicama može odrediti više od jednog središnjeg tijela.“

6 Članak 4. stavak 1. iste uredbe propisuje:

„Slanje sudskih pismena između tijela određenih na temelju odredaba članka 2. obavlja se izravno i što je brže moguće.“

7 Članak 6. stavak 3. Uredbe br. 1393/2007 određuje:

„Ako je očito da zahtjev za dostavu ne pripada u područje primjene ove Uredbe ili ako neispunjavanje propisanih formalnih uvjeta onemogućava obavljanje dostave, zahtjev za dostavu i poslana pismena po primitku se vraćaju tijelu za slanje, uz obavijest o vraćanju na standardnom obrascu iz Priloga I.“

Grčko pravo

8 Zakon br. 4050/2012 od 23. veljače 2012. naslovljen „Pravila koja se odnose na izmjenu vrijednosnih papira koje je izdala ili za koje jamči grčka država uz suglasnost imatelja obveznica“ (FEK A' 36/23.2.2012) utvrđuje načine restrukturiranja obveza grčke države. Iz odluka kojima se upućuje prethodno pitanje proizlazi da taj zakon u bitnome predviđa podnošenje ponude restrukturiranja imateljima određenih grčkih državnih obveznica i uvođenje klauzule o restrukturiranju koja je poznata i pod nazivom „CAC“ („collective action clause“) koja omogućuje da se početni uvjeti izdavanja vrijednosnih papira izmijene odlukama koje se donose kvalificiranom većinom dužnog kapitala i koja se nameće manjini.

9 U skladu s člankom 1. stavkom 4. tog zakona, za izmjenu predmetnih vrijednosnih papira potrebno je dobivanje kvoruma koji predstavlja 50% ukupnih nepodmirenih iznosa iz predmetnih obveznica, kao i kvalificiranu većinu koja odgovara dvjema trećinama sudjelujućeg kapitala.

- 10 Članak 1. stavak 9. navedenog zakona predviđa klauzulu o restrukturiranju u skladu s kojom je odluka imateljâ obveznica da prihvate ili odbiju ponudu restrukturiranja grčke države koja se primjenjuje *erga omnes* obvezujuću za sve predmetne vjerovnike imatelje obveznica te se njome stavljaju izvan snage svi opći ili posebni zakoni, sve upravne odluke i svi ugovori koji su joj protivni.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 11 Tužitelji u glavnom postupku, svi sa stalnom adresom u Njemačkoj, kupili su obveznice Helenske Republike, koje su položene na njihove račune vrijednosnih papira kojima upravljaju banke.
- 12 Nakon donošenja zakona br. 4050/2012, Helenska Republika je u veljači 2012. tužiteljima u glavnom postupku dala ponudu zamjene zajmova predviđajući, osobito, zamjenu grčkih državnih obveznica za nove državne obveznice sa znatno smanjenom nominalnom vrijednošću. Kako bi ta zamjena imala učinka, bio je predviđen izričiti pristanak privatnih vjerovnika.
- 13 Premda ni jedan od tužitelja u glavnom postupku nije dao takav pristanak, Helenska Republika je ipak u ožujku 2012. provela predloženu zamjenu i, bez obzira na prigovore tih tuženika, potonjima nije u posjed predala vrijednosne papire koji su bili položeni na njihovim računima vrijednosnih papira. U međuvremenu su obveze o kojima se raspravlja u predmetu C-578/13 bile dospjele.
- 14 U tim su okolnostima, tužitelji u glavnom postupku sudovima koji su uputili zahtjev podnijeli tužbe protiv Helenske Republike kojima zahtijevaju bilo odštetu zbog smetanja posjeda i uznemiravanja vlasništva, bilo ispunjenje dospjelih izvornih ugovornih obveza, bilo naknadu štete.
- 15 U okviru postupka dostave tih tužbi Helenskoj Republici, kao tuženiku, postavlja se pitanje jesu li se u smislu članka 1. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007 te iste tužbe odnosile na građanske ili trgovačke stvari ili im je predmet bio djelovanje ili propust države u izvršavanju državnih ovlasti.
- 16 Posebice, u sporovima o kojima se raspravlja u predmetima C-226/13 i C-247/13, Landgericht Wiesbaden je od Bundesamt für Justiz (savezni ured za pravosuđe) zahtijevao da predmetne tužbe dostavi tuženiku u skladu s postupkom predviđenim Uredbom br. 1393/2007. Bundesamt für Justiz je u okviru tog zahtjeva izrazio sumnje glede mogućnosti da se te tužbe kvalificiraju kao one koje se odnose na građanske ili trgovačke stvari u smislu te uredbe. Zbog toga odbio je dostaviti navedene tužbe te je od Landgericht Wiesbadena zahtijevao da prethodno utvrdi odnose li se predmetni sporovi na građanske ili trgovačke stvari ili ne.
- 17 U sporu o kojem se raspravlja u predmetu C-245/13, Landgericht Wiesbaden je također svoje sumnje temeljio na ocjeni Bundesamta für Justiz u sličnim predmetima.
- 18 Kada je riječ o glavnom postupku u predmetu C-578/13, Landgericht Kiel je, smatrajući da se Uredba br. 1393/2007 ne primjenjuje u predmetnom slučaju, Bundesministerium der Justiz (savezno ministarstvo pravosuđa) naložio da tužbu dostavi diplomatskim putem. Bez obzira na to, Bundesministerium der Justiz je, pozivajući se na zahtjeve za prethodnu odluku u predmetima C 226/13, C 245/13 i C 247/13, nalog za dostavu vratio a da ga nije izvršio.
- 19 Dva suda koji su uputili zahtjev stoga nastoje saznati pripadaju li sporovi o kojima se raspravlja u glavnom postupku u građanske ili trgovačke stvari u smislu članka 1. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007. Ti sudovi smatraju da odgovor na to pitanje ovisi o tome kako će se sporovi koji su pred njima u tijeku kvalificirati. U predmetnom slučaju, s jedne strane, tužitelji u glavnom postupku su podnijeli građanskopravne tužbe, kojima se u bitnome zahtijeva bilo odšteta zbog smetanja posjeda i uznemiravanja vlasništva, bilo ispunjenje dospjelih izvornih ugovornih obveza, bilo naknada štete. S druge strane, ugovorni uvjeti izdavanja grčkih državnih obveznica su se izmijenili donošenjem zakona br. 4050/2012, zbog čega bi se moglo smatrati da je ta država postupala u izvršavanju državnih ovlasti.

- 20 U tim je okolnostima, u predmetima C-226/13, C-245/13 i C-247/13, Landgericht Wiesbaden odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje, koje je isto za sva tri predmeta:
- „Trebali li članak 1. [Uredbe br. 1393/2007] tumačiti na način da tužbu – kojom, u slučaju kada tužitelj nije prihvatio prijedlog koji je tuženik dao krajem veljače 2012. za zamjenu obveznica koje je tuženik izdao a tužitelj stekao i koje su ostale na njegovu računu vrijednosnih papira u [njegovoj banci], tužitelj zahtijeva naknadu štete u visini razlike u vrijednosti do koje je došlo nakon ekonomski nepovoljne zamjene koja mu je bez obzira na sve nametnuta u ožujku 2012. – treba smatrati „građanskom ili trgovačkom stvari“ u smislu te uredbe?“
- 21 Landgericht Kiel je u predmetu C-578/13 također odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Trebali li članak 1. [Uredbe br. 1393/2007 od 13. studenoga 2007.] tumačiti tako da tužbu kojom stjecatelj državnih obveznica tuženika ostvaruje pravo na isplatu u obliku prava na ispunjenje i naknadu štete treba smatrati „građanskom ili trgovačkom stvari“ u smislu članka 1. stavka 1. prve rečenice Uredbe ako stjecatelj nije prihvatio ponudu za zamjenu koju je tuženik dao krajem veljače 2012., a koja je omogućena grčkim [zakonom br. 4050/2012]?
2. Radi li se kod tužbe koja se u bitnome temelji na nevaljanosti ili ništavosti [zakona br. 4050/2012] o odgovornosti države za djelovanja ili propuste u izvršavanju državnih ovlasti u smislu članka 1. stavka 1. druge rečenice [Uredbe br. 1393/2007]?“
- 22 Odlukom predsjednika Suda od 5. lipnja 2013. predmeti C-226/13, C-245/13 i C-247/13 spojeni su u svrhu pisanog i usmenog postupka kao i donošenja presude. Odlukom od 10. prosinca 2013., predmet C-578/13 spojen je s tim predmetima u svrhu usmenog postupka i donošenja presude.

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost

- 23 Europska komisija smatra da su zahtjevi za prethodnu odluku u predmetima C-226/13, C-245/13, C-247/13 nedopušteni. Naime, budući da se u tim zahtjevima ne precizira u čemu se sastoji navodno djelovanje u izvršavanju državnih ovlasti o kojem se raspravlja i da sadrže netočnosti u pogledu ponude za zamjenu u pitanju, oni ne izlažu ni dovoljno ni točno činjenični kontekst glavnih predmeta.
- 24 Usto, i pod pretpostavkom da se u predmetnom slučaju može smatrati da sud koji je uputio zahtjev odlučuje o sporu u smislu članka 267. UFEU-a, on je Sudu postavio pitanje samo zato što je Bundesamt für Justiz, u svojstvu „središnjeg tijela“, u smislu članka 3. Uredbe br. 1393/2007, odbio grčkim tijelima poslati tužbe tužitelja u glavnom postupku te je od navedenog suda zahtijevao da prethodno i konačno odluči o naravi predmetnih tužbi. Međutim, budući da se takvom središnjem tijelu ne može dopustiti da se protivi zahtjevu za slanje nadležnog nacionalnog suda, postavljeno pitanje ne može biti relevantno za rješavanje predmetnih sporova u navedenim predmetima.
- 25 U tom pogledu, treba podsjetiti da u skladu s ustaljenom sudskom praksom, pitanja koja se odnose na tumačenje prava Unije koja postavlja nacionalni sudac u pravnom i činjeničnom kontekstu za čije je određivanje odgovoran, i čiju točnost Sud nije dužan provjeravati, uživaju pretpostavku relevantnosti. Sud može odbiti zahtjev za prethodnu odluku koji je podnio nacionalni sud samo ako je očito da tumačenje prava Unije koje se traži nema nikakve veze sa stvarnošću ili predmetom glavnog spora, ako je problem hipotetske naravi ili ako Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima nužnima da na koristan način odgovori na pitanja koja su mu postavljena (presuda Rohm Semiconductor, C-666/13, EU:C:2014:2388, t. 38. i navedena sudska praksa).

- 26 U predmetnom slučaju, dovoljno je najprije utvrditi da iz odluka kojima se upućuje prethodno pitanje jasno proizlazi da se djelovanje u izvršavanju državnih ovlasti koje se spominje u glavnim predmetima sastoji od jednostrane i retroaktivne izmjene uvjeta koji se primjenjuju na obveznice koje je izdala Helenska Republika, koja je postala moguća zbog zakona br. 4050/2012.
- 27 Nadalje, kada je riječ o netočnostima koje se navode u izlaganju sadržaja ponude za zamjenu koju je dala Helenska Republika, dovoljno je podsjetiti da nije zadaća Suda, nego nacionalnog suda da utvrdi sporne činjenice i donese zaključak o njihovom učinku na odluku koju taj sud treba donijeti (presuda Traum, C-492/13, EU:C:2014:2267, t. 19. i navedena sudska praksa).
- 28 Usto, nije posve očito da uklanjanje sumnji koje je izrazio sud koji je uputio zahtjev u predmetima C-226/13, C-245/13, C-247/13 kada je riječ o kvalifikaciji sporova koji su pred njim u tijeku kao onih koji pripadaju ili ne pripadaju u građanske ili trgovačke stvari, nije relevantno za rješavanje tih sporova. Naime, primjenjivost Uredbe br. 1393/2007 i nastavak postupaka pred navedenim sudom u odnosu na dostavu koju je on dužan osigurati ovise upravo o uklanjanju tih sumnji.
- 29 Okolnost da je te sumnje izrazio sud koji je uputio zahtjev zbog Bundesamta für Justiz – čije postupanje Komisija smatra protivnim navedenoj uredbi, sama po sebi nije takve naravi da dovodi u pitanje pretpostavku relevantnosti koja vrijedi za pitanja koja je taj sud postavio.
- 30 Naposljetku, budući da je razvidno da Komisija osporava činjenicu da je pred nacionalnim sudom, koji odlučuje u izvršavanju svojih pravosudnih dužnosti, u tijeku spor, treba podsjetiti da pojam „donijeti presudu“ u smislu članka 267. stavka 2. UFEU-a treba široko tumačiti, kako bi se izbjeglo da se brojna postupovna pitanja smatraju nedopuštenima i da ih Sud ne može tumačiti. Taj pojam stoga treba tumačiti na način da obuhvaća cijeli postupak koji dovodi do presude suda koji je uputio zahtjev, kako bi Sud mogao poznavati tumačenje svih postupovnih odredaba prava Unije koje je sud koji je uputio zahtjev dužan primijeniti kako bi donio presudu (vidjeti, po analogiji, presudu Weryński, C-283/09, EU:C:2011:85, t. 41. i 42.).
- 31 U predmetnom slučaju, zahtjevi o kojima se raspravlja u glavnom postupku odnose se na načine dostavljanja akta kojima se pokreće postupak tuženiku. Okolnost da su se ti zahtjevi pojavili i prije samog započinjanja rasprave stoga je svojstvena pitanjima na koja se tim zahtjevima traži odgovor.
- 32 S obzirom na prethodna razmatranja, prethodna pitanja su dopuštena.

Meritum

- 33 Svojim pitanjima, koje valja ispitati zajedno, sudovi koji su uputili zahtjev u biti pitaju treba li članak 1. stavak 1. Uredbe br. 1393/2007 tumačiti na način da su pojmom „građanske ili trgovačke stvari“, u smislu te odredbe, obuhvaćene sudske tužbe za odštetu zbog smetanja posjeda i uznemiravanja vlasništva, za ispunjenje ugovornih obveza i naknadu štete, poput onih iz glavnog postupka, koje su protiv države izdavatelja podnijele privatne osobe, nositelji državnih obveznica.
- 34 Kako bi se odgovorilo na ta pitanja, važno je najprije podsjetiti da je Sud, kada je riječ o Konvenciji od 27. rujna 1968. o sudskoj nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1972, L 299, str. 32.), kako je izmijenjena Konvencijama o pristupanju novih država članica toj konvenciji (u daljnjem tekstu: Konvencija iz Bruxellesa), nakon što je utvrdio da je članak 1. Konvencije iz Bruxellesa ograničavao njezino područje primjene na „građanske i trgovačke stvari“, a da pritom nije definirao sadržaj i opseg tog pojma, presudio da ga treba smatrati autonomnim pojmom koji treba tumačiti pozivajući se, s jedne strane, na ciljeve i sustav Konvencije iz Bruxellesa i, s druge strane, na opća načela razvijena u svim nacionalnim pravnim sustavima (presuda Lechouritou i dr., C-292/05, EU:C:2007:102, t. 28. i 29. i navedena sudska praksa).

- 35 Nadalje, Sud je također presudio da s obzirom na to da članak 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001, L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.) ograničava njezino područje primjene na „građanske i trgovačke stvari“, a da pritom ne definira sadržaj i opseg tog pojma, njega treba smatrati autonomnim pojmom, koji treba tumačiti pozivajući se, s jedne strane, na ciljeve i sustav navedene uredbe i, s druge strane, na opća načela razvijena u svim nacionalnim pravnim sustavima (presuda flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, t. 24).
- 36 Naposljetku, Sud je i na temelju okolnosti da članak 1. stavak 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću – kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000 (SL L 338, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 133.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 2116/2004 od 2. prosinca 2004. (SL L 367, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 67.) uspostavlja načelo u skladu s kojim je područje primjene te uredbe ograničeno na „građanske stvari“, a da pritom ne definira sadržaj i opseg tog pojma – zaključio da se on mora autonomno tumačiti (vidjeti presudu C, C-435/06, EU:C:2007:714, t. 38. i 46.).
- 37 Kada je riječ o Uredbi br. 1393/2007 o kojoj se raspravlja u glavnom postupku, valja utvrditi da njezin članak 1. stavak 1., s jedne strane, također određuje da se ta uredba primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima i usto dodaje da se ona posebno neće protezati na odgovornost države za djelovanja ili propuste u izvršavanju državnih ovlasti (*acta iure imperii*).
- 38 S druge strane, ta uredba ne definira sadržaj i opseg pojma „građanske i trgovačke stvari“ ni pojma *acta iure imperii*.
- 39 U tim okolnostima, valja zaključiti da pojam „građanske i trgovačke stvari“ u smislu članka 1. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007 također treba smatrati autonomnim pojmom te da taj pojam treba tumačiti pozivajući se osobito na ciljeve i sustav te uredbe.
- 40 Kada je riječ o ciljevima čijem ostvarenju teži Uredba br. 1393/2007, iz njezine uvodne izjave 2. proizlazi da je svrha te uredbe poboljšavanje i ubrzanje slanja sudskih i izvansudskih pismena radi ispravnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Taj se cilj ponavlja i u uvodnim izjavama 6. i 7. navedene uredbe, kojima je osobito svrha učinkovitost i brzina sudskih postupaka, kao i brzina slanja tih pismena. Članak 4. stavak 1. iste uredbe usto propisuje da se sudska pismena šalju što je brže moguće.
- 41 U tom kontekstu, u uvodnoj izjavi 10. Uredbe br. 1393/2007 navodi se da je „mogućnost odbijanja primitka pismena koje se dostavlja ograničena na iznimne situacije“. Dakle, u skladu s člankom 6. stavkom 3. te uredbe, zahtjev za dostavu i poslana pismena se vraćaju tijelu za slanje ako je „očito da [taj zahtjev] ne pripada u područje primjene“ navedene uredbe.
- 42 Međutim, kako je to pravilno istaknula Komisija, razlikovanje sporova koji pripadaju u građanske ili trgovačke stvari od onih koji u to područje ne pripadaju, jer se, primjerice, odnose na odgovornost države za djelovanja ili propuste u izvršavanju državnih ovlasti, može se pokazati složenim.
- 43 U takvim slučajevima, kako bi se utvrdilo jesu li druge uredbe ili konvencije, poput onih spomenutih u točkama 34. do 36. ove presude, primjenjive, odluka o odgovoru na to pitanje obično se donosi nakon što sve predmetne stranke budu u mogućnosti iznijeti svoje stajalište o tom pitanju kako bi sud pred kojim je pokrenut postupak imao sve elemente potrebne za donošenje odluke.
- 44 Međutim, drukčije je kada je riječ o pitanju odnosi li se akt kojim se pokreće postupak na građanske i trgovačke stvari u smislu Uredbe br. 1393/2007.

- 45 Naime, to se pitanje nužno mora riješiti i prije nego što su stranke u postupku, osim tužitelja, primile navedeno pismo, s obzirom na to da upravo o odgovoru na to pitanje ovise načini dostave tog pismena.
- 46 U tim okolnostima i uzimajući u obzir ciljeve brze dostave sudskih pismena kojima teži Uredba br. 1393/2007, predmetni se sud mora ograničiti na to da prvo ispita elemente kojima raspolaže, a koji su nužno parcijalni, kako bi utvrdio pripada li tužba koja mu je podnesena u građanske ili trgovačke stvari ili u područje koje nije obuhvaćeno tom uredbom, pri čemu u skladu s njezinim člankom 1. stavkom 1. rezultat tog ispitivanja naravno ne može prejudicirati kasnije odluke koje će sud pred kojim je pokrenut postupak donijeti, osobito, kada je riječ o vlastitoj nadležnosti i meritumu predmeta u pitanju.
- 47 Takvo tumačenje te odredbe omogućuje ne samo da se osigura koristan učinak Uredbe br. 1393/2007, nego se potvrđuje i njezinim sustavom.
- 48 Naime, osim u slučaju nemogućnosti obavljanja dostave sudskog pismena zbog neispunjavanja propisanih formalnih uvjeta koje nameće Uredba br. 1393/2007, samo kada zahtjev za dostavu tog pismena očito ne pripada u područje primjene te uredbe, tijelo za zaprimanje dužno je, u skladu s njezinim člankom 6. stavkom 3., vratiti taj zahtjev tijelu za slanje.
- 49 Slijedom toga, kako bi se utvrdilo primjenjuje li se Uredba br. 1393/2007, dovoljno je da sud pred kojim je pokrenut postupak zaključi kako nije očito da tužba koja mu je podnesena ne pripada u građanske ili trgovačke stvari.
- 50 Kada je riječ o pitanju primjenjuje li se Uredba br. 1393/2007 na tužbe poput onih u glavnom postupku, valja istaknuti da iz samog teksta članka 1. stavka 1. navedene uredbe proizlazi da, iako određeni sporovi između javnog tijela i osobe privatnog prava mogu ući u područje primjene te uredbe, to nije tako kada javno tijelo djeluje u izvršavanju državnih ovlasti.
- 51 Kako bi se odgovorilo na navedeno pitanje, stoga treba provjeriti je li pravni odnos između tužitelja u glavnom postupku i Helenske Republike očito obilježen izvršavanjem državnih ovlasti od strane države dužnika, jer odgovara izvršavanju ovlasti koje odstupaju od redovnih pravnih pravila koja se primjenjuju na odnose među pojedincima (presude *Préservatrice foncière TIARD*, C-266/01, EU:C:2003:282, t. 30. kao i *Lechouritou i dr.*, C-292/05, EU:C:2007:102, t. 34.).
- 52 U tom pogledu, Sud je presudio da nacionalno ili međunarodno tijelo javnoga prava, koje nastoji naplatiti pristojbe koje duguje osoba privatnog prava na ime korištenja njezinih uređaja i usluga, djeluje u izvršavanju državnih ovlasti, osobito kada je to korištenje obavezno i isključivo i kada su iznosi pristojbi, načini izračuna kao i postupci naplate u odnosu na korisnike jednostrano utvrđeni (presude *LTU*, 29/76, EU:C:1976:137, t. 4. i *Lechouritou i dr.*, C-292/05 EU:C:2007:102, t. 32.).
- 53 Međutim, izdavanje obveznica nužno ne pretpostavlja izvršavanje ovlasti koje odstupaju od pravila koja se primjenjuju na odnose među pojedincima. Naime, ne može se isključiti da pravna osoba privatnog prava može imati pristup tržištu kako bi se financirala, osobito izdavanjem obveznica.
- 54 Usto, kada je riječ o glavnim predmetima, iz spisa ne proizlazi na očiti način da je Helenska Republika jednostrano utvrdila financijske uvjete predmetnih vrijednosnih papira, a ne na temelju uvjeta na tržištu kojima se uređuje zamjena i isplativost tih financijskih instrumenata.
- 55 Točno je da zakon br. 4050/2012 ulazi u okvir upravljanja javnim financijama, i posebice, restrukturiranja javnoga duga kako bi se riješila teška situacija financijske krize i u te je svrhe on uveo mogućnost zamjene vrijednosnih papira u predmetnim ugovorima.

- 56 Ipak, u tom pogledu valja istaknuti da, s jedne strane, okolnost da je ta mogućnost uvedena zakonom nije sama po sebi odlučujuća kako bi se zaključilo da je država izvršila svoje državne ovlasti.
- 57 S druge strane, nije očito da je donošenje zakona br. 4050/2012 izravno i trenutačno dovelo do izmjena financijskih uvjeta u predmetnim vrijednosnim papirima i da je stoga uzrokovalo štetu koju navode tužitelji. Naime, do tih je izmjena trebalo doći nakon odluke većine nositelja obveznica na temelju klauzule o izmjeni koja je tim zakonom uvrštena u ugovore o izdavanju, što također potvrđuje namjeru Helenske Republike da upravljanje zajmovima zadrži u zakonskom okviru građanske naravi.
- 58 S obzirom na ta razmatranja, ne može se zaključiti da glavni predmeti očito ne pripadaju u građanske ili trgovačke stvari u smislu Uredbe br. 1393/2007, tako da se ta uredba primjenjuje na te predmete.
- 59 S obzirom na sve prethodno navedeno, na postavljena pitanja valja odgovoriti da članak 1. stavak 1. Uredbe br. 1393/2007 treba tumačiti na način da se sudske tužbe za odštetu zbog smetanja posjeda i uznemiravanja vlasništva, za ispunjenje ugovornih obveza i naknadu štete, poput onih iz glavnog postupka, koje su protiv države izdavatelja podnijele privatne osobe, nositelji državnih obveznica, ulaze u područje primjene navedene uredbe, s obzirom na to da nije razvidno da one očito ne pripadaju u građanske ili trgovačke stvari.

Troškovi

- 60 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudovima koji su uputili zahtjev, na tim je sudovima da odluče o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 1. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima, i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 treba tumačiti na način da se sudske tužbe za odštetu zbog smetanja posjeda i uznemiravanja vlasništva, za ispunjenje ugovornih obveza i naknadu štete, poput onih iz glavnog postupka, koje su protiv države izdavatelja podnijele privatne osobe, nositelji državnih obveznica, ulaze u područje primjene navedene uredbe, s obzirom na to da nije razvidno da one očito ne pripadaju u građanske ili trgovačke stvari.

Potpisi